

udformet fremover, ikke får et input fra den bredde i politisk forstand, som er i Folketinget.

Det er der åbenlyst ikke noget at gøre ved, eftersom der tilsyneladende ikke er flertal for det forslag til vedtagelse, som er stillet. Jeg synes, man må sige om debatten, at det i hvert fald er blevet dokumenteret, at der er masser af problemer i det her system, men jeg har også sporet, om end ikke så klart, som jeg kunne ønske det, en vis vilje til at lave om på det.

Hermed sluttede forespørgslen.

Formanden:

Som tidligere meddelt vil afstemningen om det forslag til vedtagelse, der er fremsat af ordføreren for forespørgerne, fru Jette Gottlieb, m.fl., blive foretaget i mødet i morgen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 71: Forslag til lov om ændring af lov om mægling i arbejdsstridigheder.

Af Jette Gottlieb (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 21/4 98).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Det er mindre end 1½ år siden, sammenkædningsreglen i forligsmandsloven sidst blev ændret. Efter denne ændring kan sammenkædning først ske, når forhandlingsmulighederne er udtømt, hvilket den tidligere lov ikke stillede krav om, og det er forligsmanden, der vurderer, hvornår mulighederne er udtømt.

Det er regeringens opfattelse, at sammenkædningsreglen i sin nuværende udformning er et nødvendigt element i det danske arbejdsretlige system, bl.a. på grund af det danske organisationssystem. Det danske system adskiller sig bl.a. fra andre landes systemer ved, at det er almindeligt, at vi har mere end én organisation på en arbejdsplads. I andre lande er det almindeligt blot at have én organisation på hver arbejdsplads, altså det, der er dækket af begrebet industriforbund.

Jeg kan forstå på forslagsstillernes bemærkninger til forslaget, at Enhedslisten ikke principielt er modstander af sammenkædningsreglen og heller ikke uenig i, at der kan ske sammenkædning af forhandling og afstemning af flere overenskomster for at medvirke til sammenhæng og solidaritet i såvel forhandlingsituationen som i forhandlingsresultatet.

Det, Enhedslisten ønsker at sikre med lovforslaget, er, at den enkelte overenskomstparts forhandlings- og konfliktret respekteres i overensstemmelse med ILO-konvention nr. 98, og det er præcis de samme hensyn, regeringen lægger til grund ved sin vurdering af sagen. Vi finder imidlertid, at sammenkædning i sagens natur ikke kan være en frivillig ting for den enkelte forbund. Det ville være meningsløst ud fra det solidaritetshensyn, som også Enhedslisten er enig i.

Den nugældende formulering af loven sikrer maksimal hensyntagen til den enkelte organisation, hvis det samtidig skal være sådan, at en enkelt gruppe medarbejdere på en arbejdsplads ikke skal kunne sætte de resultater over styr, som et flertal i øvrigt er enige om, og jeg må derfor på regeringens vegne afvise forslaget.

Poul Erik Dyrlund (S):

Det er jo sådan, at gennem årene har forligsmandsloven gentagne gange været til diskussion her i Folketinget, og hver gang har den socialdemokratiske gruppe været skeptiske over for en ændring af sammenkædningsreglerne – først og fremmest fordi vi har ønsket et udspil fra arbejdsmarkedets parter i det spørgsmål. Et sådant udspil har vi gentagne gange efterlyst her fra Folketingets talerstol, og et sådant udspil fik vi med det resultat, at vi ændrede reglerne for ca. 1½ år siden. I Socialdemokratiet ser vi derfor ikke noget behov for at ændre reglerne, som de er nu, og i øvrigt skal jeg erklære mig helt enig i arbejdsministerens bemærkninger til forslaget.

Rikke Hvilshøj (V):

Man må jo sige, at dette forslag er højaktuelt, men mon Enhedslisten havde forventet, at vi kunne få den konfliktsituation, vi har netop nu, da de fremsatte forslaget? Jeg tror det næppe, for sådan som jeg har forstået Enhedslistens tidligere argumentation, skete der det med den revision af loven om mægling i arbejdsstridigheder, der blev foretaget i 1996, at det var slut med konflikter, fordi det reelt ikke ville være

muligt at stemme nej til en forligstekst. Men den argumentation må vel siges at være gjort til skamme.

Venstre kan ikke støtte det fremsatte lovfor-slag. Vi skal som sagt mindre end 1½ år tilbage, nemlig til december 1996, da loven om mægling i arbejdsstridigheder blev revideret, og Enheds-listen stillede dengang et ændringsforslag, som var enslydende med det lovforslag, vi behandler i dag. Venstre har ikke ændret holdning i det 1½ år, der er gået siden da. Vi mener stadig, det er fornuftigt at give forligsmanden en mulighed for at sammenkæde mæglingsforslag, når for-handlingsmulighederne er udtømt.

At fratage forligsmanden muligheden for en sammenkædning kunne skabe problemer, fordi en meget lille gruppe på arbejdsmarkedet så kan lægge landet øde. Det ville betyde, at Danmark blev præget af mange små konflikter, hvilket ingen i det danske samfund ville have gavn af. Ændringer på dette område bør derud-over ske på initiativ af og efter oplæg fra arbejds-markedets parter med de traditioner, vi har her i Danmark, og det bliver ikke tilfældet med dette lovforslag.

Jeg synes, Enhedslisten skulle se på dagens aktuelle situation og konstatere, at der stadig er mulighed for at nedstemme et forligsudkast, samtidig med at forligsmanden har nogle fornuftige redskaber, bl.a. i form af denne sammenkædningsmulighed.

Knud Erik Kirkegaard (KF):

Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte Enhedslistens forslag.

For det første mener vi egentlig ikke, det er særlig rart at diskutere lige præcis dette tema i disse dage under en igangværende konflikt. Ganske vist må man sige, at temaet er aktuelt, men jeg mener ikke, det er særlig hensynsfuldt over for de forhandlinger, der foregår i disse timer, at vi her i Folketinget tager en debat om lovens udformning.

For det andet er der jo ikke gået særlig lang tid – som også andre ordførere har gjort opmærksom på – siden reglerne blev ændret. Disse ændrede regler kan man vel egentlig sige er til generalprøve i disse dage, og så kan man jo alt efter temperament konstatere, om de er dumpet eller har bestået. Og endelig for det tredje er jeg og Det Konservative Folkeparti uenige i forslagets substans og – paradoksalt nok – med fuldstændig de samme motiverin-

ger, arbejdsministeren kom med for et øjeblik siden.

Ole Sohn (SF):

Jeg skal meddele, at SF kan støtte det af Enhedslisten fremsatte lovfor-slag.

Vi er enige i, at der i mange situationer både kan være behov for og rimelighed i, at der ud fra et solidaritetshensyn foretages en sammenkædning af overenskomstforslag; men det må altid bero på overenskomstparternes accept.

Det kan være relevant at lave en sammenkædning i forbindelse med en forhandlingssituation frem mod en overenskomstfornyelse, og det kan også være fornuftigt at lave en sammenkædning, når et resultat skal til afstemning. Men det kan aldrig være fornuftigt, at man sammenkæder overenskomster, som det ikke umiddelbart er relevant at sammenligne, eller forskellige punkter, der har været til debat i de forskellige overenskomster.

Det er ret afgørende for, at man kan udvikle det faglige demokrati, at en sammenkædning kun sker, når overenskomstparterne har accepteret det, og med den motivering kan SF støtte det fremsatte forslag.

Mogens Andreasen (DF):

Dansk Folkepartis principielle holdning er, at arbejdsmarkedet selv skal forhandle og færdigforhandle overenskomsterne på det danske arbejdsmarked.

Nu sker det jo undertiden, at forligsmanden bliver inddraget i forhandlingerne, og reglerne herfor er fastlagt i lovforslag nr. L 15, som blev vedtaget i samlingen 1996-97. Ifølge disse regler har han ret til at sammenkæde afstemninger om overenskomstforslag, som er indgået mellem forhandlingsparterne.

Det er altid ulykkeligt, når der skabes konflikt på det danske arbejdsmarked – ikke alene for de mennesker, som bliver berørt af den, men også for det danske samfund, som bliver forhindret i at fungere. Men når det kommer dertil, at Enhedslisten fremsætter et forslag om en decentralisering af afstemningerne, må vi sige, at det kan vi aldeles ikke være med til. Det vil skabe endnu flere problemer end dem, vi står med i forvejen, og jeg er sikker på, at det heller ikke er et forslag, der vil blive vedtaget her i Folketinget.

Enhedslisten er ikke principielt uenig i sammenkædningsretten, og man er også enig med LO i, at der godt kan ske en sammenkædning i

både forhandlinger og afstemninger på de forskellige overenskomstområder. Dansk Folkeparti anser derfor forslaget om, at de forskellige overenskomstområder skal godkende sammenkædningen af mæglingsforslag, som et unødvendigt værktøj for arbejdsmarkedets parter. Det vil være uden betydning for fremtidige overenskomstforhandlinger, vi har svært ved at se fornuften i forslaget, og vi kan derfor ikke støtte det.

Anders Samuelsen (RV):

Jeg skal på Det Radikale Venstres vegne meddele, at vi heller ikke kan støtte lovforslaget.

Den ordning, vi har i dag, har bl.a. baggrund i et udspil fra arbejdsmarkedets parter. I Det Radikale Venstre mener vi principielt, at områderne på arbejdsmarkedet så vidt muligt skal reguleres af arbejdsmarkedets parter selv, og det er en fornuftig ordning, der eksisterer i dag.

Hvis der skulle komme et nyt samlet initiativ fra arbejdsmarkedets parter, er vi villige til at se på tingene igen. Men sådan som de ligger nu, og med en regel, som ikke er mere end knap 1½ år gammel, mener vi ikke, der er noget som helst grundlag for at ændre det nuværende system, så vi kan altså ikke støtte forslaget.

Thorkild B. Fransgaard (FP):

Fremskridtspartiet er af den opfattelse, at arbejdsmarkedets parter selv skal finde ud af overenskomsterne, for det er det, der kommer de bedste resultater ud af. Men der kan jo ske det, at det er nødvendigt at kalde forligsmanden ind, så der kan laves et mæglingsforslag, og i den forbindelse er det nødvendigt med en sammenkædning ved overenskomstindgåelse. Hvis man skal til at diskutere det decentralt, bliver det uoverskueligt, og derfor kan vi ikke støtte det forslag, der er fremsat her.

Jeg vil sige det på den måde, at vi skal undgå konflikter, hvis vi overhovedet kan gøre det, for der er ingen, der har hverken glæde eller gavn af dem. Vi skal tænke på, at i dag skriver vi ikke 1968, men 1998. Vi har et moderne, velfungerende samfund, vi har arbejdstagere, der har verdens højeste lønninger og korteste arbejdstid, så derfor kan jeg slet ikke forstå, det overhovedet er nødvendigt at ryge ud i konflikt. En konflikt, som den, vi har i øjeblikket, kan man slet ikke være bekendt i det samfund, vi nu engang har, og som vi skal være glade for.

Det var måske en idé – selv om det er lidt uden for dagsordenen – at se lidt på afstem-

ningsproceduren i forbindelse med urafstemningen. Når man ønsker at få vedtaget et fornuftigt forslag, som begge parter er enige om, sender man det ud til afstemning, for det skal man selvfølgelig. Men når det kan foregå på den måde, det gør nu, hvor 149.000 ud af en samlet arbejdsstyrke i det private erhvervsliv på 1,6 millioner kan kaste os ud i den situation, vi har i dag, mener jeg, man bør se på reglerne. Men den debat må vi tage en anden gang.

Jeg kan sige, at fra Fremskridtspartiets side kan vi ikke støtte det fremsatte forslag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Der er ingen tvivl om – som Enhedslisten i øvrigt også gør opmærksom på – at det danske system har et problem med hensyn til vore internationale forpligtelser.

Her i Danmark er vi normalt ikke i tvivl om, at det danske system er absolut det bedste i verden, men det kan jeg nu godt være i tvivl om. Jeg synes, at når vi kan komme ud i en konflikt som den, vi har i disse dage, og som – så vidt jeg kan vurdere – er opstået ved en tilfældighed, behøver vi ikke være så ivrige efter at bakke den lov, som blev vedtaget for 1½ år siden, op.

I Kristeligt Folkeparti så vi meget hellere, at man i stedet for konfliktvåbenet betjente sig af voldgiftsaftaler. Til den ende kunne det da godt ske, det var bedre – hvis vi altså kunne ende med den model – at de enkelte fagforbund selv forhandlede deres aftaler på plads.

Vi tror ikke, vi kan stemme for lovforslaget, men på den anden side vil vi godt overveje det under udvalgsbehandlingen.

Jette Gottlieb (EL):

Jeg vil gerne takke for en kort og kontant debat. Jeg vil nu sige, at det er ikke de dybeste dybder i de problemer, der ligger i det her, der har været berørt.

Rent faktisk er det rigtigt, at loven blev revideret for kun halvandet år siden, fordi der forelå kritik fra ILO, som byggede på, at man ikke respekterede det, som i bred forstand forstås som organisations-, forhandlings- og konfliktfriheden i Danmark.

Problemet er jo med de sammenkædningsregler, der er, at man kan komme til at knægte enkeltorganisationers rettigheder i den forbindelse. Det var også grundlaget for, at den kritik blev rejst, og det var grundlaget for, at loven blev ændret. Problemet var bare, at den lovæn-

dring, som man lavede, ikke imødekom kritikken.

Derfor fremsætter vi i dag dette ændringsforslag til loven, som den ligger. Vi ønsker at fremlægge den mulighed, at hver eneste organisation på overenskomstområdet skal have muligheden for at forhandle frit med sin modpart. Den rettighed og frihed er ikke til stede i dag, fordi det er muligt at lave sammenkædningsreglerne, som tilfældet er. Det problem vil fortsat bestå, såfremt vores forslag ikke bliver vedtaget, og jeg tror, det igen vil føre til gentagne kritikpunkter fra ILO.

Til fru Rikke Hvilshøj vil jeg sige, at der må være tale om en slags misforståelse, for hvad angår den henvisning, som vi – let ironisk – har i vores bemærkninger til forslaget om den eksisterende konfliktsituation, forholder det sig jo netop sådan, at rent faktisk er årsagen til, at der i dag er storkonflikt, netop sammenkædningsreglerne, idet man har sammenkædet de forbund, der stemte ja, med de forbund, der stemte nej, med det resultat, at den samlede nejprocent blev høj nok til, at der blev tale om konflikt.

Det er altså ikke et spørgsmål om for eller imod konflikter, det mener jeg i øvrigt er debatten fuldstændig uvedkommende, men det er et spørgsmål om demokratiet i forhandlingssituationen, demokratiet i afstemningssituationen, demokratiet i beslutningssituationen. Det er den, der ikke er i orden, og det er derfor, vi har fremsat forslaget.

Så jeg vil slutte med at takke for den støtte, vi har fået fra de partier, vi nu har fået den fra, og jeg henviser her selvfølgelig til SF's ordfører og

til Kristeligt Folkepartis ordfører, som i hvert fald har tilkendegivet, at de er enige i, at der er et problem, og at der også er god grund til at finde en løsning på det.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 5. maj 1998, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 14.48
